

عنوان مقاله:

سازوکارهای انضباطی ایجاد ابژه به هنجار در عصر پهلوی اول بر مبنای نظریه ی حکومت مندی فوکو

محل انتشار:

فصلنامه رهیافت های سیاسی و بین المللی، دوره 10، شماره 4 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسنده:

محمود مقدس - دانشگاه گیلان

خلاصه مقاله:

شکل گیری بسیاری از نهادهای مدرن در عصر پهلوی اول امری اتفاقی نبود، چراکه به بیان فوکویی، برآمده از یک عقلانیت سیاسی خاص و با هدف تغییر زیست-سیاست ایرانی صورت می گرفت. سوال اصلی پژوهش حاضر از این قرار است که «حکومت پهلوی اول چرا و چگونه زیست-سیاست ایرانی را شکل داد؟» در پاسخ به سوال مذکور و با مدد از نظریه ی حکومت مندی فوکو به عنوان رهیافت نظری پژوهش، این فرضیه به آزمون گذاشته می شود که رضاشاه از طریق ایجاد و تکوین نهادهایی چون ارتش یک پارچه، ثبت احوال و بهداشت به عنوان تکنیک های حکمرانی که برآمده از عقلانیت سیاسی خاصی به نام «مدرنیسم» بود، کوشید با تربیت ابژه - شهروندانی به هنجار رابطه ی قدرت را نهادینه کرده و به تغییر زیست-سیاست ایران دست بزند. اهمیت مسئله ی مورد بحث در فهم فلسفه ی پشت اقدامات حکومت ها و نحوه ی کاربست فنونی است که آن ها را در دستیابی به اهداف شان یاری می رساند. لذا آشکارکردن سازوکارها و مناسبات اعمال سلطه در طول تاریخ و درک تفاوت های موجود میان حکومت ها از این منظر، از جمله دستاوردهای نظری تحقیق است. مطالعه ی اسناد و مکتوبات دوره ی مربوطه با نگاهی تبارشناسانه که بر میکروفیزیک قدرت یعنی سطوح خرد اعمال سلطه ی حکومت در جامعه تاکید دارد، روش پژوهش نوشتار حاضر را شکل می دهد.

کلمات کلیدی:

ایران، رضاشاه، حکومت مندی، زیست-سیاست، مدرنیسم

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1267753>

